

Dosarul nr. 2ra-112/19

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Rezina) E. Lavciuc

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

ÎNCHEIERE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Jurcov Anatolii,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii
împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina și Inspectoratului de
Poliție Rezina cu privire la accesul liber la justiție și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de Jurcov Anatolii și s-a menținut hotărârea din 19
februarie 2018 a Judecătoriai Orhei, sediul Rezina,

c o n s t a t ă :

La 20 noiembrie 2017 Jurcov Anatolii a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina și Inspectoratului de
Poliție Rezina cu privire la accesul liber la justiție și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Jurcov Anatolii a menționat că a depus cerere privind
pornirea urmăririi penale în baza art. 166¹ din Codul penal și încălcarea art. 3 din
Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților
Fundamentale împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina.

De asemenea, a relatat că împotriva ordonanței procurorului a fost depusă o
plângere la Judecătoria Orhei în baza art. 313 alin. (1), (3) din Codul de procedură
penală.

Astfel a susținut că prin încheierile din 29 septembrie 2017 și 10 octombrie 2017
a Judecătoriai Rezina, s-a dispus escortarea sa în ședințele de judecată stabilite pentru
10 octombrie 2017 și 17 octombrie 2017 în incinta Judecătoriai Orhei.

A invocat că Administrația Penitenciarului nr. 17 din Rezina nu a executat
încheierile din 29 septembrie 2017 și 10 octombrie 2017 a Judecătoriai Rezina și
astfel nu a fost escortat în instanța de judecată.

A specificat în pârâutul i-a încălcat în acest mod dreptul de acces liber la justiție și astfel i-a fost cauzat prejudiciu moral.

Reclamantul Jurcov Anatolii solicită încasarea de la Administrația Penitenciarului nr. 17 din Rezina a sumei de 10 000 Euro cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că lipsește temeiul legal de reparare echitabilă de către Instituția Penitenciară nr. 17 Rezina și Inspectoratul de Poliție Rezina prin compensație morală a sumei de 10 000 Euro.

Astfel, prima instanță a concluzionat că în cadrul dezbaterilor judiciare s-a stabilit cu certitudine că reclamantului nu i-a fost încălcat dreptul de acces liber la justiție, motiv din care acțiunea urmează a fi respinsă.

Prin decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Jurcov Anatolii și s-a menținut hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

La 12 noiembrie 2018, Jurcov Anatolii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei nou hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

În susținerea recursului a indicat ilegalitatea și netemeinicia hotărârilor judecătorești și a invocat că la examinarea cauzei, instanțele de judecată au fost încălcate normele de drept procedural.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 16 octombrie 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 12 noiembrie 2018, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Jurcov Anatolii, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Jurcov Anatolii.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari

Dosarul nr. 2ra-112/19

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Rezina) E. Lavciuc
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

Î N C H E I E R E

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând cererea depusă de către Jurcov Anatolii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina și Inspectoratului de Poliție Rezina cu privire la accesul liber la justiție și repararea prejudiciului moral,

c o n s t a ț ă:

La 20 noiembrie 2017 Jurcov Anatolii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina și Inspectoratului de Poliție Rezina cu privire la accesul liber la justiție și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Jurcov Anatolii a menționat că a depus cerere privind pornirea urmăririi penale în baza art. 166¹ din Codul penal și încălcarea art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina.

De asemenea, a relatat că împotriva ordonanței procurorului a fost depusă o plângere la Judecătoria Orhei în baza art. 313 alin. (1), (3) din Codul de procedură penală.

Astfel a susținut că prin încheierile din 29 septembrie 2017 și 10 octombrie 2017 a Judecătoria Rezina, s-a dispus escortarea sa în ședințele de judecată stabilite pentru 10 octombrie 2017 și 17 octombrie 2017 în incinta Judecătoria Orhei.

A invocat că Administrația Penitenciarului nr. 17 din Rezina nu a executat încheierile din 29 septembrie 2017 și 10 octombrie 2017 a Judecătoria Rezina și astfel nu a fost escortat în instanța de judecată.

A specificat în pârâutul i-a încălcat în acest mod dreptul de acces liber la justiție și astfel i-a fost cauzat prejudiciu moral.

Reclamantul Jurcov Anatolii solicită încasarea de la Administrația Penitenciarului nr. 17 din Rezina a sumei de 10 000 euro cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii.

Prin decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Jurcov Anatolii și s-a menținut hotărârea din 19 februarie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina.

La 12 noiembrie 2018 Jurcov Anatolii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei nou hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Totodată, recurentul Jurcov Anatolii a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea verificării constituționalității prevederilor art. 16 și 26 din Constituție, cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea lui Jurcov Anatolii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2), (4) și (5) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că la data de 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 ”Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul

existenței incertitudinii privind constituționalitate legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în fața oricărei instanțe.

Așadar, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ din Codul de procedură civilă și § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

În circumstanțele expuse, și verificând întrunirea de către titularul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a exigențelor evidențiate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că la cazul speței lipsesc temeiuri de admitere a cererii respective depusă de către Jurcov Anatolii, deoarece recursul declarat de către Jurcov Anatolii împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin prisma art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, este considerat inadmisibil.

Or, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea lui Jurcov Anatolii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 12¹ și art. 269-270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de către Jurcov Anatolii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina și Inspectoratului de Poliție Rezina cu privire la accesul liber la justiție și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari